

ТЕОРЕТИЧНИЙ БАЗИС ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БАНКІВСЬКОЇ СТРАТЕГІЇ ФІНАНСУВАННЯ ВЕНЧУРНОГО БІЗНЕСУ

©2024 ЛАГОДА Ю. І.

УДК 336.7
JEL: G24; G31

Лагода Ю. І. Теоретичний базис формування інвестиційної банківської стратегії фінансування венчурного бізнесу

У статті виконано узагальнення теоретичного базису та розробка науково обґрунтованих підходів і моделей, що дозволяють ефективно формувати банківські стратегії фінансування венчурного бізнесу. Визначено, що методика дослідження формування інвестиційних банківських стратегій фінансування венчурного бізнесу може варіюватися залежно від конкретних цілей і підходів. До найбільш загальних методик, які можуть бути використані для проведення таких досліджень, слід віднести: системний аналіз, кількісний і статистичний аналіз, кейс-метод, якісний аналіз, метод узагальнення та інші. Доведено, що визначення інвестиційної банківської стратегії охоплює різноманітні аспекти формування та реалізації стратегій інвестування, які банки застосовують для підтримки та розвитку венчурного бізнесу. Це дозволило сформулювати теоретичні засади такої стратегії, які ґрунтуються на ряді елементів, зокрема: аналіз ринку та визначення стратегічних цілей; оцінка ризиків і можливостей; розробка інвестиційної стратегії; процес відбору та оцінки інвестицій; управління інвестиціями та моніторинг; вихід з інвестицій; етичні та регуляторні аспекти. Систематизовано теоретичні підходи до визначення інвестиційної банківської стратегії фінансування венчурного бізнесу. Так, серед найбільш поширених у науковому просторі було виділено такі теорії: екосистеми венчурного капіталу, інституційної підтримки, глобалізації венчурного капіталу, краудфандингу й альтернативних фінансових механізмів, стійкого розвитку і «зелених» інвестицій. Загалом, доведено, що венчурний бізнес є важливим елементом інвестиційної банківської стратегії, оскільки він не тільки розширює можливості для інвестування, але й сприяє інноваціям і економічному розвитку. Банки, які активно включають венчурні інвестиції у свою стратегію, можуть отримати значні конкурентні переваги та збільшити прибуток.

Ключові слова: венчурний бізнес, венчурний капітал, банківська стратегія, інвестиції, фінансування.

Рис.: 1. **Табл.:** 3. **Бібл.:** 14.

Лагода Юрій Іванович – здобувач кафедри обліку і фінансів, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: Yurii.Lahoda@emmb.khpi.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-2683-5718>

UDC 336.7
JEL: G24; G31

Lahoda Yu. I. The Theoretical Basis for the Formation of an Investment Banking Strategy for Financing Venture Business

The article generalizes the theoretical basis and develops scientifically grounded approaches and models that allow to effectively form banking strategies for financing venture business. It is defined that the methodology for studying the formation of investment banking strategies for financing venture business can vary depending on specific goals and approaches. The most common methods that can be used to conduct such studies include: system analysis, quantitative and statistical analysis, case method, qualitative analysis, generalization method, and others. It is proved that the definition of investment banking strategy covers various aspects of the formation and implementation of investment strategies that banks use to support and develop venture business. This allowed to form the theoretical foundations of such a strategy, which are based on a number of elements, in particular: market analysis and definition of strategic goals; assessment of risks and opportunities; development of an investment strategy; the process of selection and evaluation of investments; investment management and monitoring; exit from investments; ethical and regulatory aspects. Theoretical approaches to determining the investment banking strategy for financing venture business are systematized. Thus, among the most common theories in the scientific space, the following theories were allocated: ecosystems of venture capital, institutional support, globalization of venture capital, crowdfunding and alternative financial mechanisms, sustainable development and green investments. Overall, venture capital business has been proven to be an important element of investment banking strategy, as it not only expands investment opportunities but also promotes innovation and economic development. Banks that actively incorporate venture capital investments into their strategy can gain significant competitive advantages and increase profits.

Keywords: venture business, venture capital, banking strategy, investment, financing.

Fig.: 1. **Tabl.:** 3. **Bibl.:** 14.

Lahoda Yurii I. – Applicant, Department of Accounting and Finance, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (2 Kyrpychova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: Yurii.Lahoda@emmb.khpi.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-2683-5718>

У сучасній економіці інновації стали основою для створення конкурентних переваг. Венчурний капітал є одним із основних механізмів фінансування інноваційних проєктів. Теоретичне обґрунтування формування банківських стратегій дозволяє оптимізувати процеси фінансування інновацій, що сприяє економічному зростанню. Іншими словами, це допомагає створити концептуальні рамки, які сприяють зниженню ризиків, підвищенню інвестиційної привабливості та забезпеченню сталого розвитку венчурного бізнесу [1].

У 2023 р. глобальні венчурні інвестиції зменшилися на 15% порівняно з попереднім роком через економічні невизначеності та підвищення процентних ставок. Загальна сума інвестицій у стартапи склала близько \$300 мільярдів. У 2024 р. очікується невелике відновлення, з прогнозами на \$320–350 мільярдів інвестицій [2].

Найбільш популярними галузями глобальних венчурних інвестицій є: штучний інтелект, фінансові технології та «зелені» технології (рис. 1).

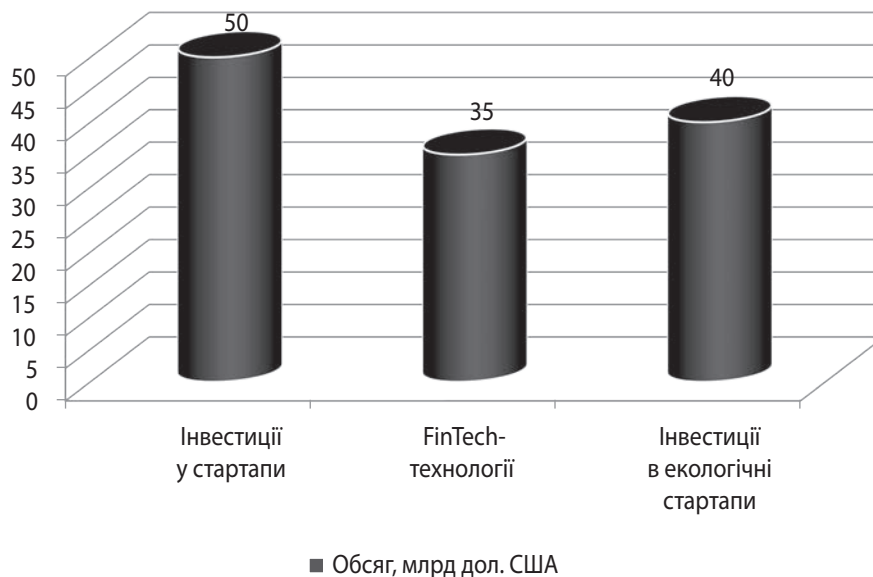

Рис. 1. Популярні галузі глобальних венчурних інвестицій

Джерело: сформовано за даними [2; 3].

Інвестиції у стартапи, пов'язані зі штучним інтелектом (AI), зросли на 25% у 2023 р., досягнувши приблизно \$50 мільярдів. Цей тренд продовжується й у 2024 р.

Інвестиції у FinTech технології у 2023 р. залишилися стабільними – на рівні \$35 мільярдів. Очікується помірне збільшення у 2024 р.

Щодо характеру зміни «зелених» технологій, то інвестиції в екологічні стартапи зросли на 20% у 2023 р. – до \$40 мільярдів. Ба більше, прогнозується подальше зростання у 2024 р. [2; 3].

Значна кількість українських і закордонних науковців досліджують теоретичні питання формування інвестиційної банківської стратегії фінансування венчурного бізнесу. Серед них необхідно виділити таких: Герасимчук В. Г., Довгань Л. Є., Давиденко В. Р. [1], Block J., Colombo M. G., Cumming D. J., Vismara S. [4], Spigel B. [5], Пушак Я. Я. [6], Dziekoński K., Ignatiuk S. [7], Ferrary M., Granovetter M. [8], Дроздовський Я. П., Фединець М. М. [9], Bruton G. D., Ahlstrom D., Puky T. [10], Теслюк С. А., Матвійчук Н. М., Демчук Н. В. [11], Hornuf L., Schwiendbacher A. [12] та інших.

У роботах зазначених науковців узагальнено важливі результати щодо формування та реалізації інвестиційних стратегій для фінансування венчурного бізнесу як в Україні, так і за кордоном. При цьому, теоретичні підходи до формування інвестиційної банківської стратегії для фінансування венчурного бізнесу залишаються дискусійним питанням і потребують більш детального розгляду.

Метою статті виступає узагальнення теоретичного базису та розробка науково обґрунтованих підходів і моделей, що дозволяють ефективно формувати банківські стратегії фінансування венчурного бізнесу.

Методика дослідження формування інвестиційних банківських стратегій фінансування венчурного бізнесу може варіюватися залежно від конкретних цілей і підходів. До найбільш загальних методик, які можуть бути використані для проведення таких досліджень, слід віднести: системний аналіз,

кількісний і статистичний аналіз, кейс-метод, якісний аналіз, метод узагальнення та інші.

Визначення інвестиційної банківської стратегії охоплює різноманітні аспекти формування та реалізації стратегій інвестування, які банки застосовують для підтримки і розвитку венчурного бізнесу.

Теоретичні засади такої стратегії ґрунтуються на ряді елементів, характеристику основних з них наведено в *табл. 1*.

Венчурний бізнес відіграє ключову роль у формуванні інвестиційної банківської стратегії. Це належить до стратегії банків, яка включає інвестиції в стартапи та інноваційні проекти з високим потенціалом для зростання. При цьому важливо розуміти основні аспекти цієї ролі.

Передусім, необхідно виділити внесок у диверсифікацію портфеля, або інвестиційну диверсифікацію. Венчурний бізнес дозволяє банкам диверсифікувати свої інвестиційні портфелі шляхом включення високоризикових, але потенційно високоприбуткових інвестицій у стартапи та інноваційні проекти [4].

Інший важливий аспект – це ризики та винагороди. Венчурний бізнес включає високі ризики, які потребують детального аналізу й управління. Банки повинні розробити стратегії для оцінки та мінімізації ризиків, пов'язаних з венчурними інвестиціями. Диверсифікація знижує загальні ризики портфеля, дозволяючи банкам балансувати між високим ризиком венчурних інвестицій і стабільнішими активами.

При цьому варто звертати увагу на інструменти аналізу, які використовуються. Так, банки використовують різноманітні інструменти для оцінки ризиків, такі як аналітика даних, фінансові моделі та стратегії хеджування.

Для забезпечення стимулювання інновацій варто забезпечувати інвестиційну підтримку інновацій. Венчурні інвестиції допомагають фінансувати новітні технології та стартапи, які можуть стати ключовими драйверами інновацій [1].

Конкурентні переваги банку, який активно інвестує у венчурний бізнес, виражаються в тому, що він може отримати ранній доступ до нових технологій і ринкових можливостей.

Таблиця 1

Теорія визначення інвестиційної банківської стратегії

Компонента	Характеристика	Методи
Аналіз ринку та визначення стратегічних цілей	Огляд ринку венчурного капіталу, визначення ключових тенденцій, потреб і можливостей. Встановлення цілей інвестиційної стратегії	SWOT-аналіз, PEST-аналіз, аналіз конкурентів
Оцінка ризиків і можливостей	Аналіз фінансових, операційних і ринкових ризиків. Визначення потенційних можливостей для інвестицій	Ризик-менеджмент, сценарний аналіз, аналіз чутливості
Розробка інвестиційної стратегії	Визначення типів інвестицій (венчурний капітал, прямі інвестиції, стратегічні партнерства). Розробка стратегії диверсифікації портфеля	Теорія портфельного управління (Markowitz), CAPM, моделі оцінки капітальних активів
Процес відбору та оцінки інвестицій	Визначення критеріїв для відбору інвестиційних проектів і стартапів. Оцінка потенціалу і ризиків інвестицій	Дисконтовані грошові потоки (DCF), мультиплікатори, SWOT-аналіз, фінансовий аналіз
Управління інвестиціями та моніторинг	Активне управління інвестиціями, контроль за виконанням і реалізацією стратегій. Регулярний моніторинг ефективності інвестицій	KPI, звіти про виконання, регулярні ревізії та аудити
Вихід з інвестицій	Розробка планів виходу з інвестицій (IPO, продаж акцій, злиття). Аналіз результатів після виходу	Оцінка ринкових умов, техніки продажу та IPO, постінвестиційний аналіз
Етичні та регуляторні аспекти	Забезпечення відповідності інвестиційної діяльності етичним стандартам і регуляторним вимогам	Регуляторний аналіз, дотримання стандартів і норм

Джерело: складено на основі [1; 4–8].

Окрему увагу варто приділити партнерським відносинам. У цьому розумінні венчурний бізнес часто веде до стратегічних партнерств між банками та стартапами, що може забезпечити нові можливості для бізнесу, спільні проекти та нові ринки. При цьому банки можуть укладати партнерства з венчурними фондами та стартапами для спільного розвитку нових продуктів і послуг, тобто керуючись принципом спільних ініціатив.

Для венчурного бізнесу в топі завдань залишається генерація доходу та пов'язана з цим максимізація прибутку. Успішні венчурні інвестиції можуть принести значний дохід, особливо якщо стартапи досягають успіху та їх оцінка зростає. Інвестиції у венчурний бізнес дозволяють банкам більш ефективно використовувати свій капітал, сприяючи високим доходам від інвестицій.

У сьогодишніх умовах ринку формування інвестиційної банківської стратегії неможливе без інвестицій у дослідження та розробки (R&D). На практиці R&D-інвестиції виражаються в тому, що венчурний бізнес підтримує дослідження та розробки нових технологій, що може бути корисним для банківських інститутів, які прагнуть до інновацій і поліпшення своїх фінансових продуктів. У перспективі впровадження нових технологій може допомогти банкам розширити свої послуги та знизити витрати.

Інвестиції у венчурний бізнес можуть сприяти економічному зростанню, створюючи нові робочі місця та підтримуючи розвиток нових індустрій. Розвиток інновацій може відкривати нові ринки та можливості для банків, які можуть скористатися цим для розширення свого бізнесу.

Загалом, венчурний бізнес є важливим елементом інвестиційної банківської стратегії, оскільки він не тільки розширює можливості для інвестування, але й сприяє інноваціям і економічному розвитку. Банки, які активно включають венчурні інвестиції у свою стратегію, можуть отримати значні конкурентні переваги та зростаючий прибуток [5–7].

Існує кілька теоретичних підходів до визначення інвестиційної банківської стратегії фінансування венчурного бізнесу (табл. 2).

Теорія екосистеми венчурного капіталу описує взаємодії та структуру різних компонентів, які разом формують середовище, сприятливе для розвитку стартапів і венчурного бізнесу. Екосистема венчурного капіталу включає в себе різних учасників, ресурси, процеси та взаємодії, які разом сприяють інноваціям і підприємницькому успіху.

До основних складових та аспектів цієї теорії належать: стартапи, інвестори, інститутори, сервіс-провайдери, інкубатори й акселератори,

Таблиця 2

Теоретичні підходи до визначення інвестиційної банківської стратегії фінансування венчурного бізнесу

Автор(-и), джерело	Теоретичний підхід	Основні положення
Block J., Colombo M. G., Cumming D. J., Vismara S. [4], Spigel B. [5]	Теорія екосистеми венчурного капіталу	Підхід, який акцентує увагу на важливості взаємодії між різними учасниками венчурної екосистеми: стартапи, інвестори, інкубатори, акселератори та інші
Пушак Я. Я. [6], Dziekoński K., Ignatiuk S. [7], Ferrary M., Granovetter M. [8]	Теорія інституційної підтримки	Зосереджується на ролі держави та інших інституцій у розвитку венчурного капіталу. Інституційна підтримка може стати ключовим фактором при розробці інвестиційної стратегії банку
Дроздовський Я. П., Фединець М. М. [9], Bruton G. D., Ahlstrom D., Puky T. [10]	Теорія глобалізації венчурного капіталу	Глобалізація венчурного капіталу дає можливість інвестиційним банкам працювати на міжнародних ринках, що вимагає розробки стратегій, орієнтованих на глобальні ринки та мультикультурні команди
Теслюк С. А., Матвійчук Н. М., Демчук Н. В. [11], Hornuf L., Schwienbacher A. [12]	Теорія краудфандингу й альтернативних фінансових механізмів	Нові форми фінансування, такі як краудфандинг, вимагають адаптації інвестиційних банківських стратегій
Горбач Л. М., Рубан О. О., Гуменюк Я. М. [13], Hockerts K., Wüstenhagen R. [14]	Теорія сталого розвитку і «зелених» інвестицій	Інтеграція екологічних критеріїв у стратегії інвестиційного банкінгу, особливо у фінансуванні венчурних проєктів

Джерело: складено на основі [4–14].

а також підприємницька культура. Крім цього, важливими факторами успіху екосистеми виступають: законодавча та регуляторна підтримка, фінансові ресурси та доступ до них, інфраструктура, загальний соціальний та економічний вплив.

Теорія екосистеми венчурного капіталу підкреслює важливість всебічного підходу до розвитку стартапів, включно з не лише фінансуванням, а й підтримкою, інфраструктурою та мережею, які сприяють успіху інноваційних компаній [5].

Теорія інституційної підтримки в контексті венчурного капіталу та фінансування венчурного бізнесу фокусується на ролі різних інститутів і організацій у створенні сприятливого середовища для розвитку інноваційних підприємств і стартапів. Інституційна підтримка включає фінансову, юридичну, консультаційну та інфраструктурну допомогу, яку надають різні інститути для стимулювання підприємницької діяльності та інновацій [10].

Теорія глобалізації венчурного капіталу досліджує, як глобальні процеси і тенденції впливають на венчурний капітал, інвестування у стартапи та розвиток підприємництва на міжнародному рівні. Вона фокусується на тому, як інвестиції переміщуються між різними країнами та регіонами, як міжнародні інвестиційні стратегії формуються та як глобальні фактори впливають на венчурний капітал.

Теорія краудфандингу й альтернативних фінансових механізмів розглядає нові форми фінансування, які стають все більш популярними як для стартапів, так і для більш зрілих підприємств. Ці механізми дозволяють залучати капітал без традиційних фінансових посередників, таких як банки або венчурні капітальні фонди [11].

Теорія сталого розвитку та «зелених» інвестицій досліджує принципи і практики, які спрямовані на забезпечення економічного зростання при збереженні екологічного балансу та соціальної справедливості. Вона підкреслює важливість інтеграції екологічних і соціальних аспектів у фінансові та інвестиційні рішення.

Таким чином, усі три теорії – сталий розвиток, «зелені» інвестиції та краудфандинг з альтернативними фінансовими механізмами – представляють ключові елементи сучасного фінансового середовища. Вони відображають тенденції до інтеграції екологічних і соціальних аспектів у фінансові та бізнес-практики. Разом вони демонструють зростаючу важливість сталого та інклюзивного розвитку в глобальному контексті. Прийняття та реалізація цих теорій може забезпечити не тільки економічний успіх, але й сприяти більш стійкому і справедливому світу.

Стратегії фінансування венчурного бізнесу мають свої переваги та недоліки. Узагальнену їх характеристику наведено в *табл. 3*.

Різноманітність стратегій фінансування дозволяє венчурним бізнесам адаптуватися до своїх потреб і стадії розвитку. Вибір відповідної стратегії залежить від багатьох факторів, включно з обсягом необхідного капіталу, рівнем контролю, що бажає зберегти засновник, і ризиками, які він готовий взяти на себе. Комбінація різних стратегій може бути оптимальним рішенням для забезпечення стабільного зростання та розвитку бізнесу, з урахуванням його специфіки та ринкових умов.

ВИСНОВКИ

Теоретичне обґрунтування формування інвестиційної банківської стратегії фінансування венчурного бізнесу є необхідним для розробки ефективних моделей управління фінансовими ресурсами, що сприяє розвитку інновацій, економічного зростання та конкурентоспроможності. Це обґрунтування дозволяє створити стратегії, які враховують особливості венчурного фінансування, ризики, регуляторне середовище та глобальні тенденції, що робить його актуальним і важливим як для банків, так і для економіки загалом.

Подальші дослідження у вивченні теоретичних засад формування інвестиційної банківської стратегії фінансування венчурного бізнесу можуть бути спрямовані на різні аспекти, які допоможуть більш глибоко зрозуміти та вдосконалити процеси та моделі фінансування стартапів. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Герасимчук В. Г., Довгань Л. Є., Давиденко В. Р. Інноваційно-інвестиційний розвиток промисловості України: проблеми і перспективи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2006. № 12. С. 14–17.
2. Venture Monitor. *PitchBook-NVCA*. 2024. URL: <https://pitchbook.com/news/reports/q2-2024-pitchbook-nvca-venture-monitor>
3. Teare G. Global Startup Funding In 2023 Clocks In At Lowest Level In 5 Years. *crunchbase news*. 04.01.2024. URL: <https://news.crunchbase.com/venture/global-funding-data-analysis-ai-eoy-2023/>
4. Block J. H., Colombo M. G., Cumming D. J., Vismara S. New players in entrepreneurial finance and why they are there. *Small Business Economics*. 2018. Vol. 50. Iss. 2. P. 239–250. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11187-016-9826-6>
5. Spigel B. The relational organization of entrepreneurial ecosystems. *Entrepreneurship Theory and Practice*. 2017. Vol. 41. Iss. 1. P. 49–72. DOI: <https://doi.org/10.1111/etap.12167>
6. Пушак Я. Я. Сучасні тенденції розвитку мережевої економіки на підприємствах в умовах глобаль-

Стратегії фінансування венчурного бізнесу

Стратегія	Характеристика	Переваги	Недоліки
Самофінансування (Bootstrapping)	Використання власних коштів засновників для фінансування бізнесу	Зберігається контроль над бізнесом	Обмежені фінансові ресурси; високий ризик для особистих фінансів
Інвестиції від родичів і друзів	Залучення капіталу від родичів і друзів як безповоротна фінансова допомога або в обмін на частку в бізнесі	Може бути менш формальним і більш швидким процесом	Може вплинути на особисті стосунки, можливі конфлікти і тиск
«Ангельські» інвестори	Зможні особи, які інвестують власні кошти в стартапи на ранніх стадіях і можуть надати менторську підтримку	Можливість отримати фінансову підтримку та бізнес-консультації	Втрата частки в бізнесі; можливі вимоги до управлінських прав
Венчурний капітал	Венчурні фонди інвестують в стартапи в обмін на частку в компанії	Значний обсяг капіталу; доступ до мережі та ресурсів венчурного інвестора	Висока вимога до прибутковості та швидкого зростання; втрата частки контролю
Краудфандинг	Залучення фінансування від великої кількості осіб через онлайн-платформи, у вигляді інвестицій або пожертв	Можливість перевірити ринок і отримати зворотний зв'язок	Велика конкуренція; потреба в активній маркетинговій кампанії
Позикове фінансування (Debt Financing)	Отримання кредитів або позик від банків або інших фінансових установ, які потрібно повернути з процентами	Не потрібно передавати частку в бізнесі; прогнозовані витрати на обслуговування боргу	Фінансовий тиск через обов'язкові платежі; ризик для кредитного рейтингу компанії
Інвестиції через інституційні фонди	Інституційні інвестори, такі як пенсійні фонди або страхові компанії, інвестують в стартапи через венчурні фонди або безпосередньо	Великий обсяг капіталу; стабільність і довгостроковий інтерес	Складний процес прийняття рішень і висока конкуренція; може бути важко відповідати вимогам
«Зелене» фінансування	Інвестиції в проєкти з позитивним екологічним впливом, такі як «зелена» енергетика або енергоефективність	Доступ до спеціалізованих інвестиційних фондів і грантів; сприяння екологічним ініціативам	Може бути обмежена кількість «зелених» інвесторів; специфічні вимоги до екологічного впливу

Джерело: складено на основі [4–14].

- них викликів. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 18. С. 608–612. URL: <http://global-national.in.ua/archive/18-2017/113.pdf>
- Dziekoński K., Ignatiuk S. Venture Capital and Private Equity Investment Preferences in Selected Countries. *Financial Internet Quarterly "eFinance"*. 2015. Vol. 11. Nr. 3. S. 128–137. DOI: 10.14636/1734-039X_11_3_010
 - Ferrary M., Granovetter M. The role of venture capital firms in Silicon Valley's complex innovation network. *Economy and Society*. 2009. Vol. 38. Iss. 2. P. 326–359. DOI: <https://doi.org/10.1080/03085140902786827>
 - Дроздовський Я. П., Фединець М. М. Венчурне інвестування в сучасних умовах розвитку світової економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2022. Вип. 43. С. 48–53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-43-8>
 - Bruton G. D., Ahlstrom D., Puky T. Institutional differences and the development of entrepreneurial ventures: A comparison of the venture capital industries in Latin America and Asia. *Journal of International Business Studies*. 2009. Vol. 40. Iss. 5. P. 762–778. DOI: 10.1057/jibs.2009.3
 - Теслюк С. А., Матвійчук Н. М., Демчук Н. В. Краудфандинг як сучасний спосіб фінансування: проблеми та перспективи його розвитку в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 37. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-16>

12. Hornuf L., Schwienbacher A. Market mechanisms and funding dynamics in equity crowdfunding. *Journal of Corporate Finance*. 2018. Vol. 50. P. 556–574. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2017.08.009>
13. Горбач Л. М., Рубан О. О., Гуменюк Я. М. Зелена економіка та стале виробництво в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-8>
14. Hockerts K., Wüstenhagen R. Greening Goliaths versus emerging Davids – Theorizing about the role of incumbents and new entrants in sustainable entrepreneurship. *Journal of Business Venturing*. 2010. Vol. 25. Iss. 5. P. 481–492. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jbusvent.2009.07.005>

REFERENCES

- Block, J. H. et al. "New players in entrepreneurial finance and why they are there". *Small Business Economics*, vol. 50, no. 2 (2018): 239-250. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11187-016-9826-6>
- Bruton, G. D., Ahlstrom, D., and Puky, T. "Institutional differences and the development of entrepreneurial ventures: A comparison of the venture capital industries in Latin America and Asia". *Journal of International Business Studies*, vol. 40, no. 5 (2009): 762-778. DOI: 10.1057/jibs.2009.3
- Drozdovskiy, Ya. P., and Fedynets, M. M. "Venchnurne investuvannya v suchasnykh umovakh rozvytku svitovoi ekonomiky" [Venture Investment in the Current Conditions of the World Economy Development]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo»*, no. 43 (2022): 48-53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-43-8>
- Dziekonski, K., and Ignatiuk, S. "Venture Capital and Private Equity Investment Preferences in Selected Countries". *Financial Internet Quarterly "eFinance"*, vol. 11, no. 3 (2015): 128-137. DOI: 10.14636/1734-039X_11_3_010
- Ferrary, M., and Granovetter, M. "The role of venture capital firms in Silicon Valley's complex innovation network". *Economy and Society*, vol. 38, no. 2 (2009): 326-359. DOI: <https://doi.org/10.1080/03085140902786827>
- Herasymchuk, V. H., Dovhan, L. Ye., and Davydenko, V. R. "Innovatsiino-investytsiyni rozvytok promyslovosti Ukrainy: problemy i perspektyvy" [Innovative and Investment Development of Ukrainian Industry: Problems and Prospects]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 12 (2006): 14-17.
- Hockerts, K., and Wüstenhagen, R. "Greening Goliaths versus emerging Davids – Theorizing about the role of incumbents and new entrants in sustainable entrepreneurship". *Journal of Business Venturing*, vol. 25, no. 5 (2010): 481-492. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jbusvent.2009.07.005>
- Horbach, L. M., Ruban, O. O., and Humeniuk, Ya. M. "Zelena ekonomika ta stale vyrobnytstvo v umovakh hlobalizatsii" [Green Economy and Sustainable Production in Globalization]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 59 (2024). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-8>
- Hornuf, L., and Schwienbacher, A. "Market mechanisms and funding dynamics in equity crowdfunding". *Journal of Corporate Finance*, vol. 50 (2018): 556-574. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2017.08.009>
- Pushak, Ya. Ya. "Suchasni tendentsii rozvytku mrezhevoi ekonomiky na pidpriemstvakh v umovakh hlobalnykh vyklykiv" [Modern Trends in the Development of a Network Economy in the Context of Global Challenges]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, no. 18 (2017): 608-612. <http://global-national.in.ua/archive/18-2017/113.pdf>
- Spigel, B. "The relational organization of entrepreneurial ecosystems". *Entrepreneurship Theory and Practice*, vol. 41, no. 1 (2017): 49-72. DOI: <https://doi.org/10.1111/etap.12167>
- Teare, G. "Global Startup Funding In 2023 Clocks In At Lowest Level In 5 Years". *crunchbase news*. January 04, 2024. <https://news.crunchbase.com/venture/global-funding-data-analysis-ai-eoy-2023/>
- Tesliuk, S. A., Matviichuk, N. M., and Demchuk, N. V. "Kraudfandynh yak suchasnyi sposib finansuvannia: problemy ta perspektyvy yoho rozvytku v Ukraini" [Crowdfunding as a Modern Method of Financing: Problems and Prospects of its Development in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 37 (2022). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-16>
- "Venture Monitor". *PitchBook-NVCA*. 2024. <https://pitchbook.com/news/reports/q2-2024-pitchbook-nvca-venture-monitor>

Науковий рецензент – Маноїленко О. В.,
 доктор економічних наук, професор,
 професор кафедри обліку і фінансів
 НТУ «Харківський політехнічний інститут»